

Ali prepoznate to kmetijsko kulturo?

Od kod izvira in kdaj je prišla k nam?

LATINSKA AMERIKA - gospodarske značilnosti

S pomočjo fotografij sklepaj, kaj je značilno za gospodarsko usmerjenost držav Latinske Amerike.

KMETIJSTVO

Značilni sta dve obliki:

- **samooskrbna,**
- **tržna.**

Samooskrbno kmetijstvo:

- **prevladuje v notranjosti in na višavjih,**
- **majhne kmetije na slabših zemljiščih,**
- **kmet. kulture: koruza, krompir, fižol, pšenica, maniok, riž, soja;**
- **živina: lama, alpaka, ovce, koze, govedo**

KMETIJA NA ATIPLANU
Za domače potrebe
ostanejo na voljo le slabša
zemljišča, na katerih ni
mogoče pridelati zadosti
hrane za lastne potrebe.
Posledica tega sta
revščina in podhranjenost
dela prebivalstva,

LAME SO VSESTRANSKO UPORABNE
ŽIVALI. OMOGOČAJO PRIDOBIVANJE
VOLNE, MESA IN MLEKA. SLUŽIJO PA
TUDI KOT TOVORNE ŽIVALI. GOJIJO
JIH NA OBMOČJU ANDOV IN V SUŠNIH
PREDELIH.

ALI SE JE SMISEL GOJENJA IN UPORABE KOKE SPREMENIL?

Južna Amerika je daleč največje svetovno območje za pridelavo kokaina, saj tam pridelajo kar tri četrtine svetovne proizvodnje. Tam uspeva sicer prvotna grmovna rastlina koka, katere liste domačini uporabljajo v obliki čaja ali jih žvečijo z namenom, da lažje prenašajo fizične napore na veliki nadmorski višini ali odganjajo lakoto. Omentu je potrebno, da med domačini koka velja za sveto rastlino.

Uporaba koke se je med belci razširila že kar kmalu po španski osvojitvi. Glavna območja pridelave koke so v Boliviji, Peruju in Kolumbiji in sicer na različnih vzhodnih pobočjih Andov. Pridelovalci koke so za pridelek zrelih kokainih listov zelo dobro plačani, zato jih je težko odvrniti od tega sicer z enakega početja. Kokine liste nato v laboratorijih, ki jih je največ v Kolumbiji, predelajo v kokain. Letno naj bi ga v andski Ameriki pridelali več kot 600 ton. Po ocenah naj bi nedovoljena prodaja koke prinesla Boliviji kar 15 % vrednosti izvoza! Iz Južne Amerike kokain preprodajo v države Srednje Amerike, od tod pa ga transportirajo v Severno Ameriko in Evropo, kjer je daleč največ uživalcev te droge, ki povzroča hudo odvisnost.

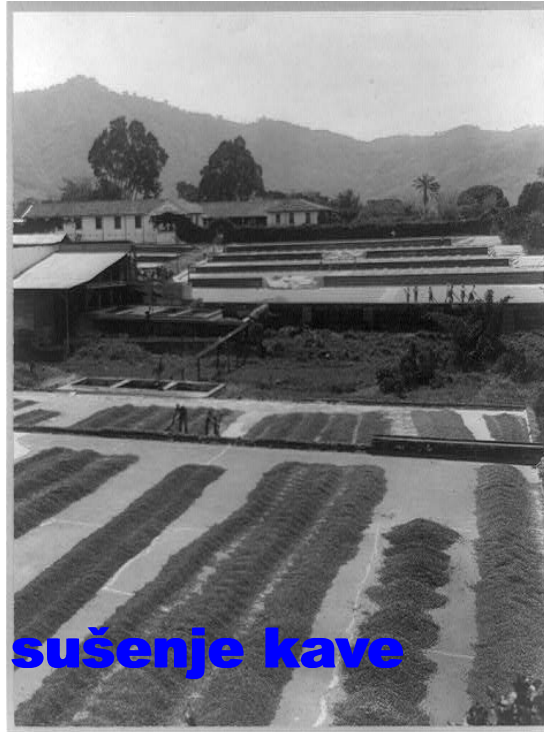

Obiralka koke (Bolivija)

Značilnosti tržno usmerjenega kmetijstva:

- večina veleposesti je v rokah kreolov in kasnejših priseljencev ter tujih združb, ki trgujejo s kmetijskimi pridelki, mesom, sadjem...**
- monokulturno poljedelstvo, kar pomeni, da na nekem velikem območju prevladujejo nasadi ali plantaže enega kmetijskega pridelka.**

HACIENDA

sušenje kave

**Sedež veleposestva,
kjer se ukvarjajo z
obdelovanjem zemlje.**

FAZENDA

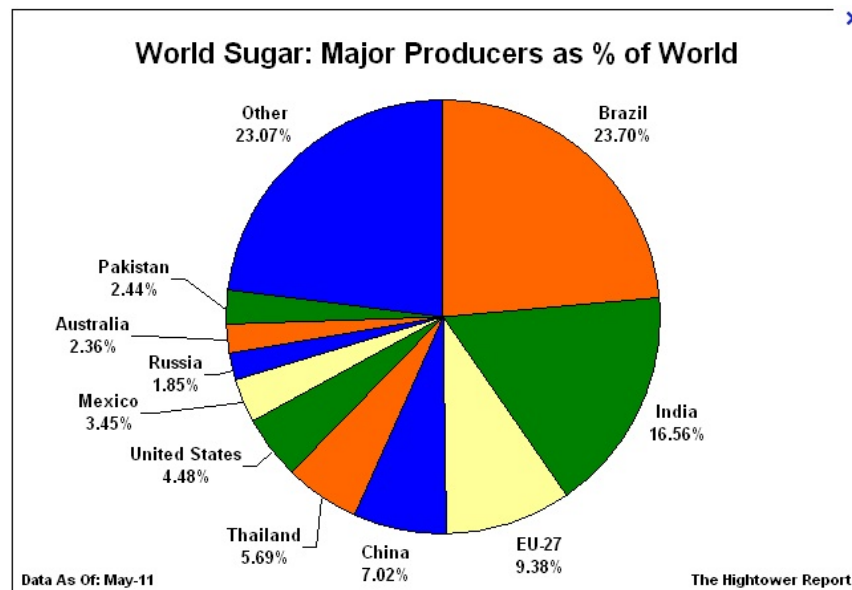

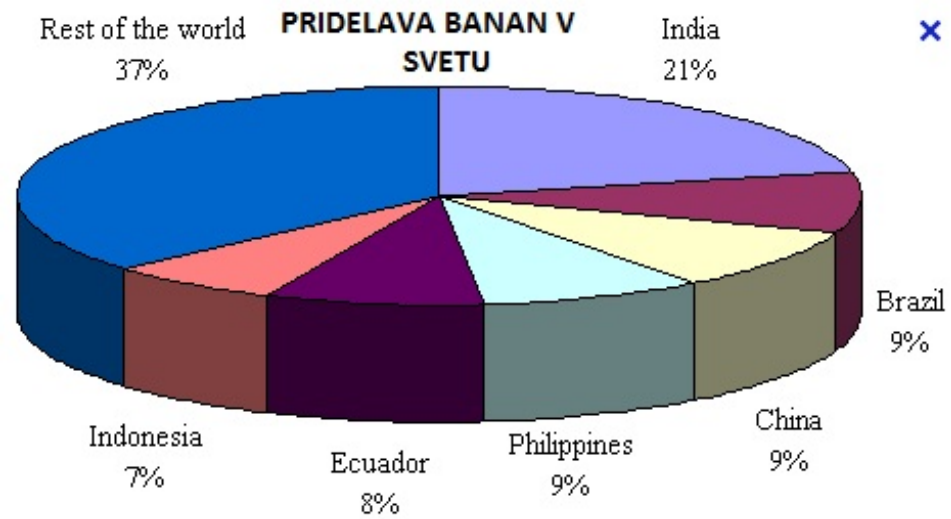
**Prevladujoča dejavnost je
živinoreja.**

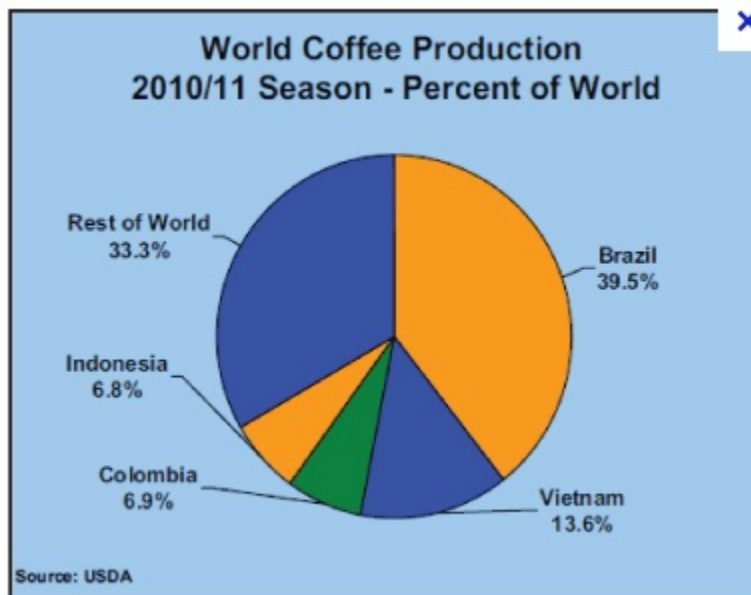

**Gaučo - pastir na konju, v Severni
Ameriki je to kavboj ...**

Oglej si fotografije in razmišljaj o prednostih in slabostih monokulturno usmerjenega kmetijstva.

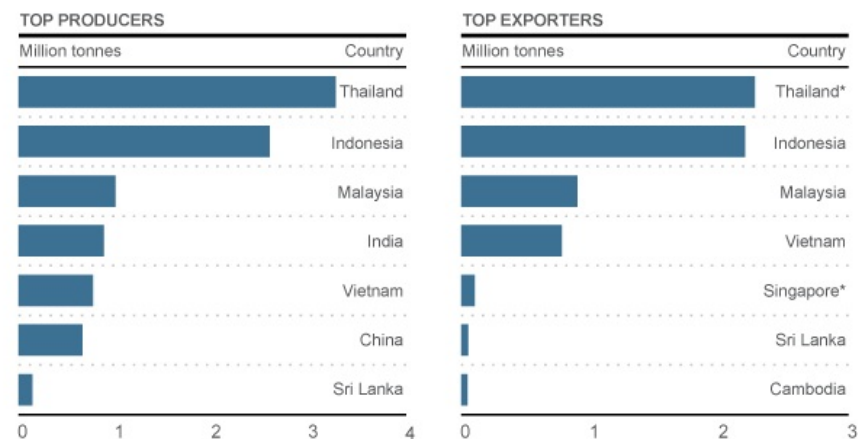

Plantažna tropska kultura je tudi kavčukovec, iz karere pridobijo surovino za naravno gumo (lateks).

S pomočjo grafikona ugotovi, katere države danes prednjačijo v proizvodnji surovine za izdelavo naravne gume.

Top 7 natural rubber producers/exporters in 2010

S pomočjo spodnjega zemljevida ugotovi, katere države Latinske Amerike sodijo med pomembnejše svetovne pridelovalke kakava.

Percentage of global cocoa production by country

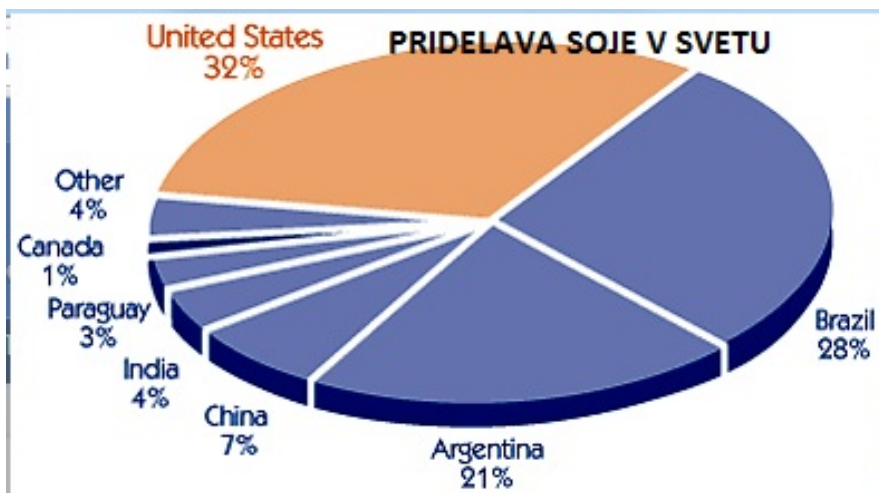
Côte d'Ivoire: **38.00%**
Ghana: **21.00%**
Indonesia: **13.00%**

Cameroon: **5.00%**
Nigeria: **5.00%**
Brazil: **4.00%**

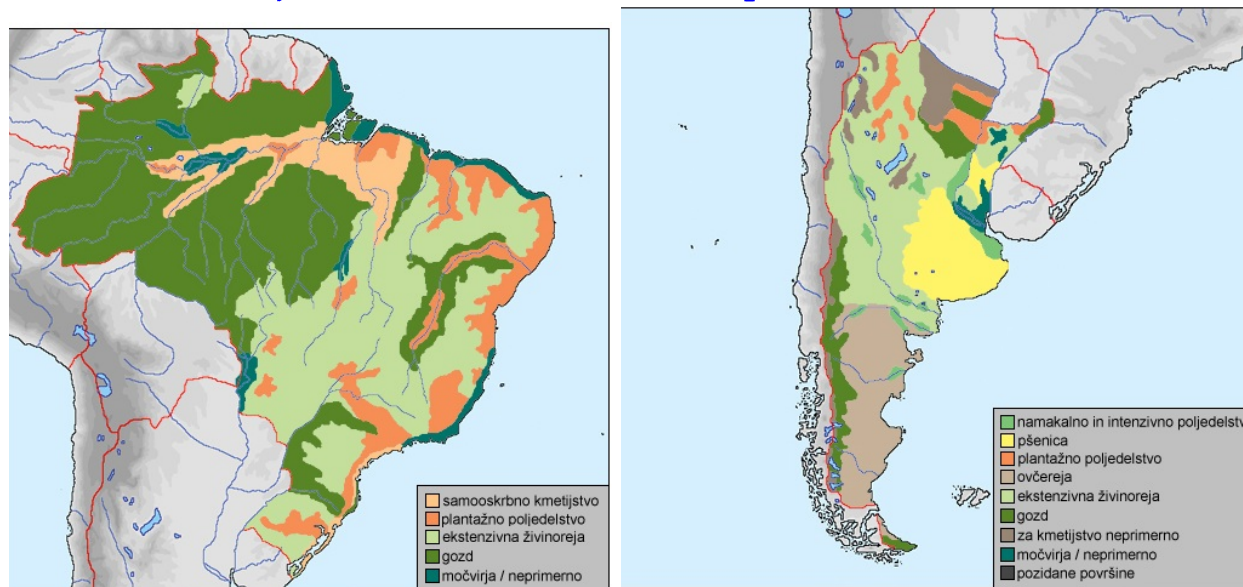
Ecuador: **3.00%**
Malaysia: **1.00%**
Other: **10.00%**

UNCTAD and ICCO

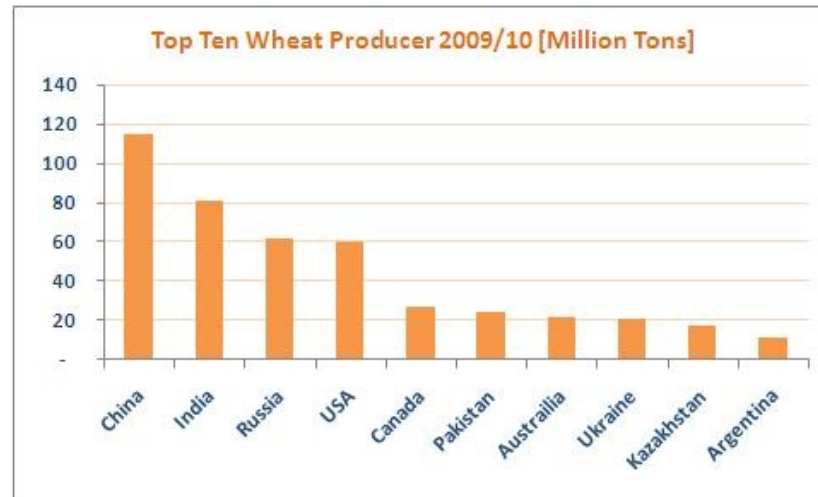
Argentina in Brazilija sodita med največje svetovne proizvajalke govejega mesa, mleka in mlečnih proizvodov.

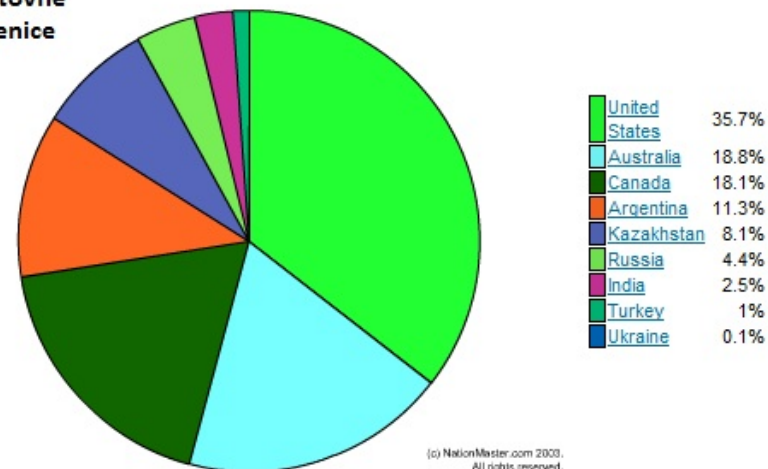
S pomočjo zemljevidov ugotovi, v katerih predelih Brazilije oz. Argentine je razvita živinoreja.

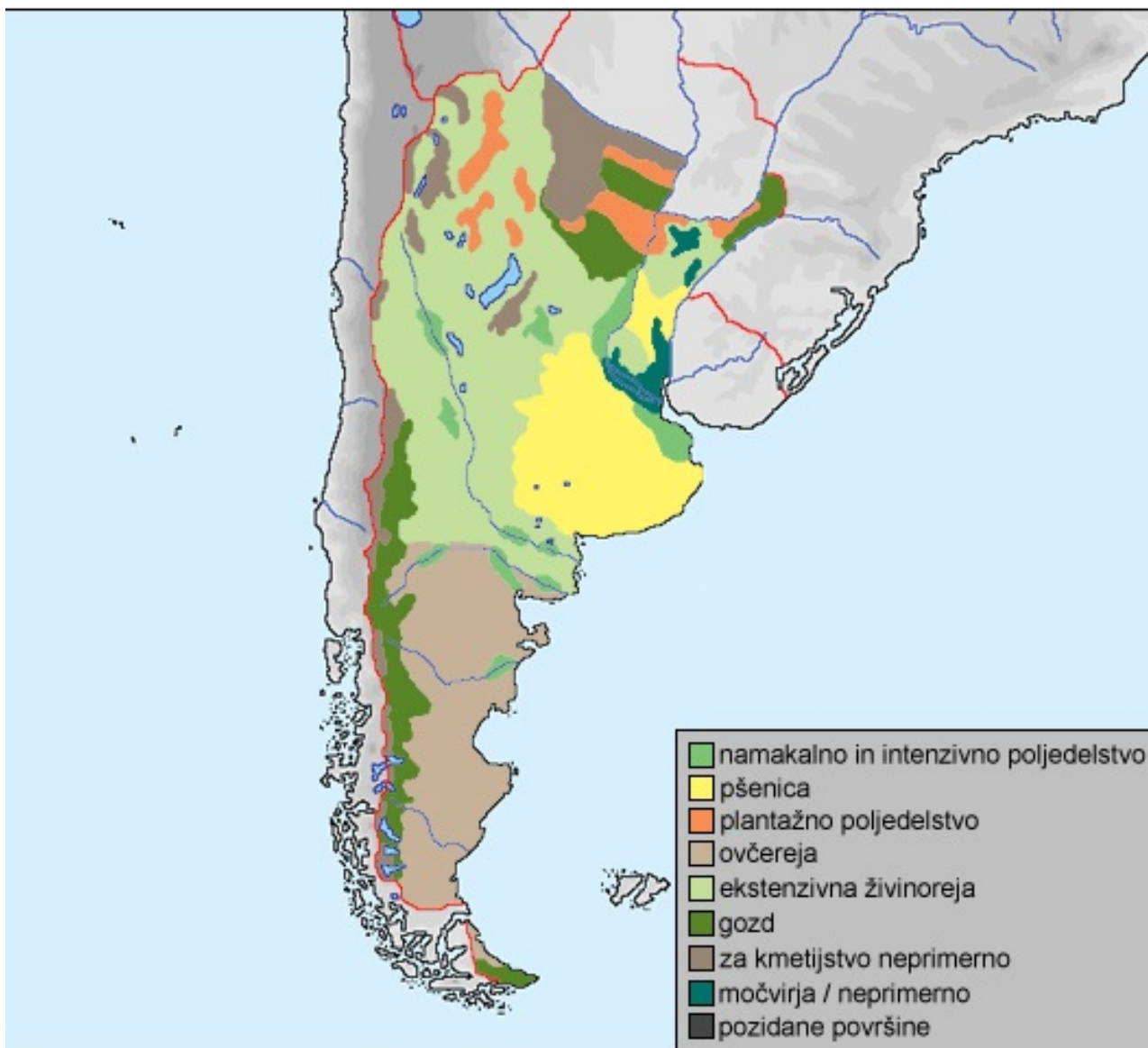

S pomočjo grafikonov ugotovi, katera država Latinske Amerike sodi med svetovne proizvajalke in izvoznice žita.

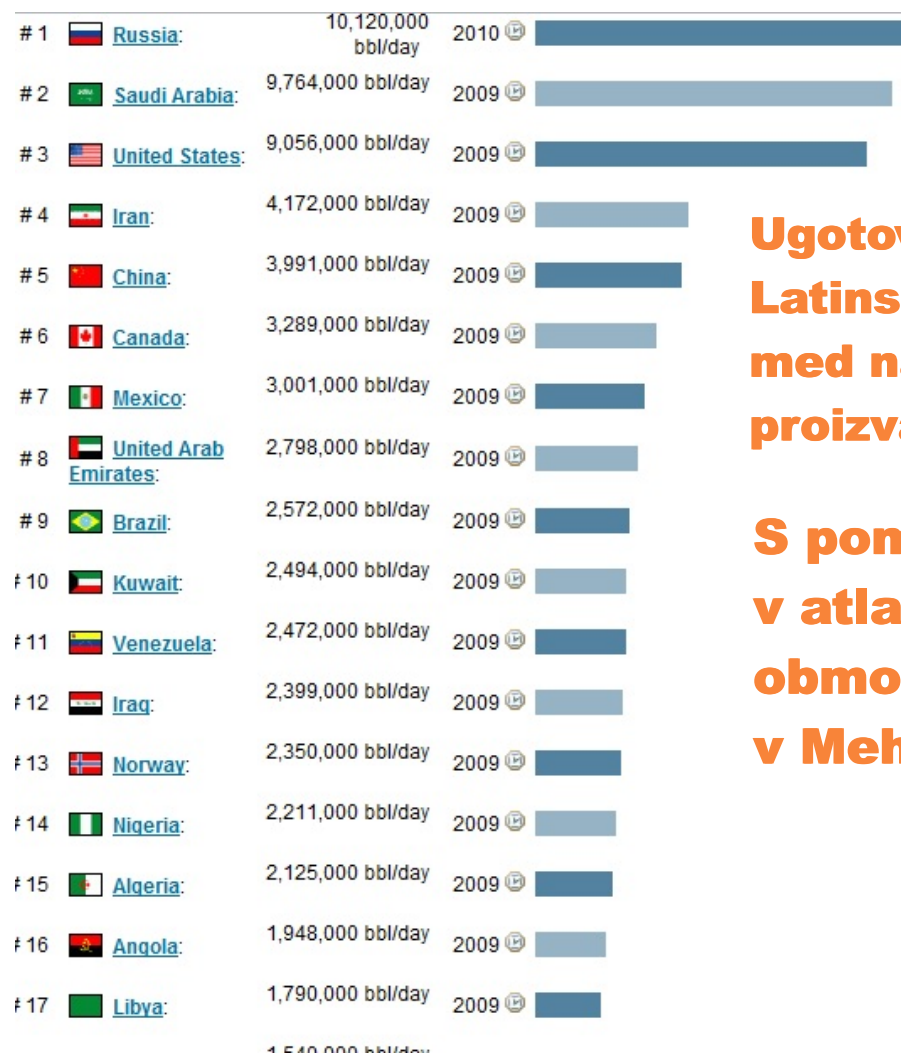
največje svetovne izvoznice pšenice

Katero območje v Argentini, je usmerjeno v pridelavo pšenice? Zakaj ravno tam?

Države Latinske Amerike so bogate z naravnimi bogastvi (les, nafta in zemeljski plin, rude). Njihovo gospodarstvo v veliki meri odvisno od izvoza le teh.

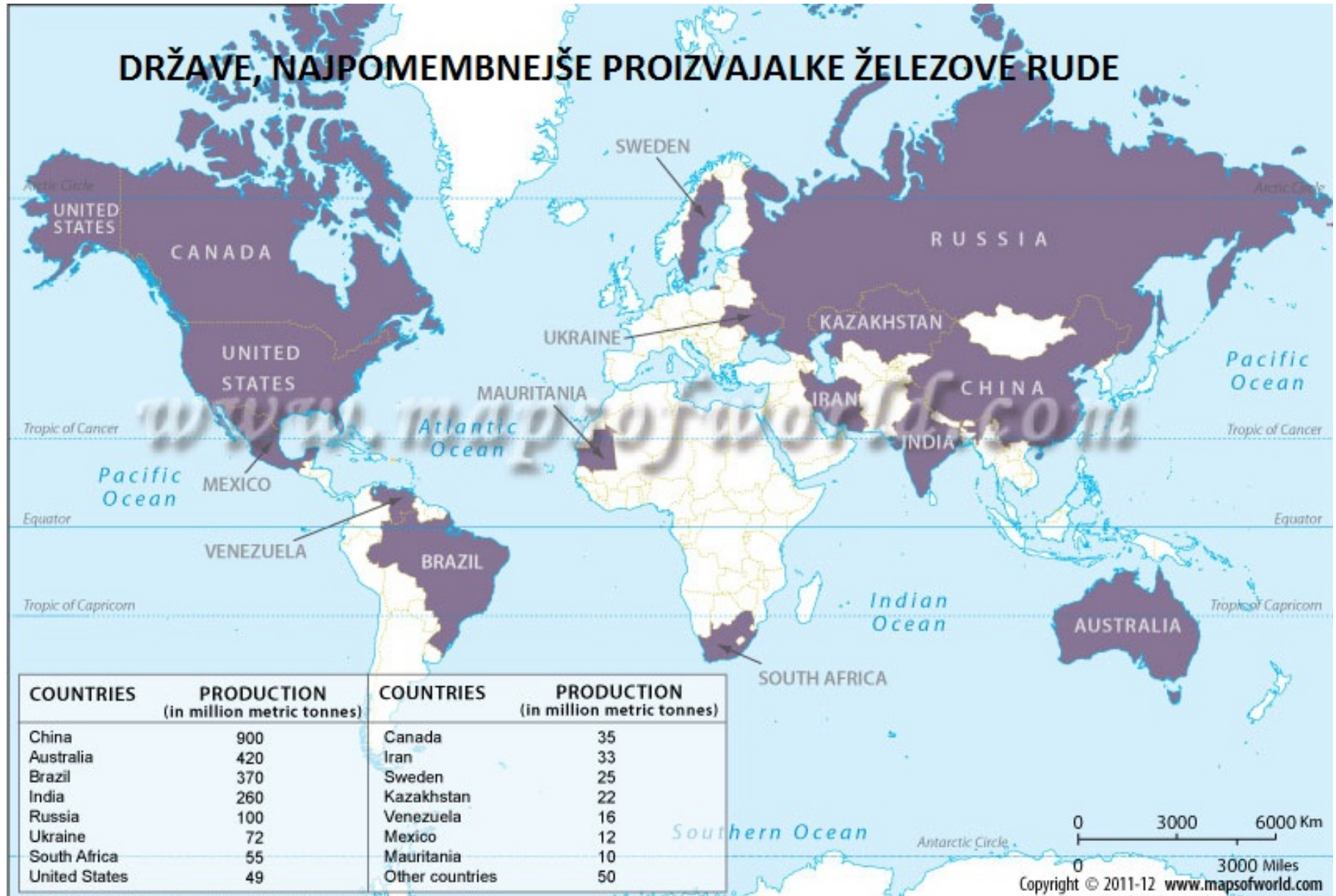

Nafta in zemeljski plin

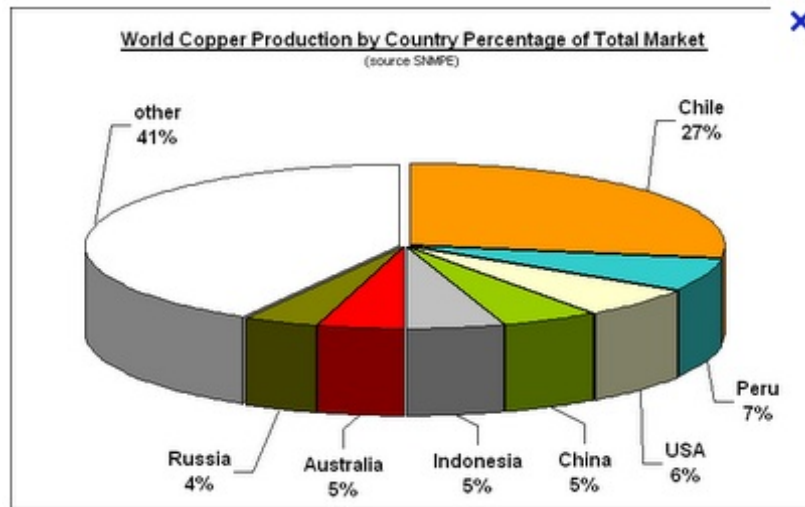
Ugotovi, katere države Latinske Amerike sodijo med največje svetovne proizvajalke nafte.

S pomočjo zemljevida v atlasu ugotovi, kje so območja črpanja nafte v Mehiki in Venezueli.

Železova ruda

Baker

Čile ima 1/3 odkritih svetovnih zalog bakra.

El Teniente, eden največjih rudnikov na svetu.

Itaipu, druga največja hidroelektrarna na svetu.

S pomočjo zemljevida v atlasu ugotovi, kje leži?

Da bi ugotovili skupne značilnosti, prednosti in slabosti gospodarstva držav Latinske Amerike pogledjmo najpomembnejše izvozne artikle po posameznih državah:

Venezuela - nafta in zemeljski plin

Mehika - nafta, srebro, svinec, cink

Čile - baker, sadje, vino

**Brazilija - tropske kmet. kulture,
govedo, železova ruda,
boksit**

Argentina - govedo, žito, soja

Kuba - sladkor, tobak

Kolumbija - kava

Honduras, Ekvador - banane

Katera je skupna značilnost gospodarske usmerjenosti držav Latinske Amerike?

Katere izdelke, v primerjavi z razvitimi državami sveta, pogrešaš?

Gospodarstvo držav Latinske Amerike temelji na pridelavi kmetijskih pridelkov in izkoriščanju naravnih bogastev.

Veliko denarja se vlaga v dejavnosti, ki prinašajo hiter zaslužek (plantaže, rudarstvo).

**RAZMIŠLJAJ O SLABOSTIH TAKŠNE
GOSPODARSKE USMERITVE!**

SLABOSTI IN NEGATIVNE POSLEDICE

Cene hrane in surovin na svetovnih trgih pogosto zelo nihajo, kar lahko v določenem trenutku prinese velik izpad dohodka.

V proizvodnjo vlagajo svoj denar tuje združbe. Te se vmešavajo v notranje zadeve države in poberejo večino dobička.

Intenzivno monokulturno poljedelstvo ruši naravno ravnovesje. Ljudem primankuje kmetijskih površin za zagotavljanje lastnih potreb po hrani.

Pridobivanje pašnih površin in rudarstvo krči območja poraščena z gozdom.

Kaj se dogaja?

Razvezani

prosti slovar žive slovenščine

banana republika

Originalna 'banana republika' je bil Honduras, kjer sta korporaciji United Fruit Company in Standard Fruit Company obvladovali za državo pomembno gospodarsko panogo, izvoz banan ter podporne panoge, kot npr. železniški promet. Leta 1910 je United Fruit Company najela oboroženo tolpo, ki je zamenjala legitimnega predsednika, ki podjetju ni želel znižati davkov. Novo nastavljeni predsednik je korporaciji odpisal davke za naslednjih 25 let. Kasneje je takšna nedemokratska procedura postala običajna praksa zunanje politike ZDA, predvsem v Srednji in v Južni Ameriki.

Danes se izraz uporablja za države, ki jim vladajo nestabilni in pogosto diktatorski režimi pod vplivom tujih vlad ali korporacij, kjer so volitve zmanipulirane in vlada visoka stopnja korupcije.

Izraz se pogosto uporablja tudi za vlade, ki ne spoštujejo vladavine prava, oziroma za države, kjer nad zakonom prevladujejo korupcija, osebni ter korporacijski interesi.

Industrija

Še ob koncu druge svetovne vojne je Južna Amerika morala uvoziti večino industrijskih izdelkov. Šele po letu 1945 se je začel razvoj industrije ob nahajališčih strateških surovin. Tako se je začela počasi razvijati strojna in avtomobilska industrija.

Največje industrijske velesile Južne Amerike so Brazilija, Argentina in Čile. V večini ostalih držav je industrija slabše razvita in v osnovi pokriva potrebe domačega tržišča po živilih, oblačilih, obutvi in pohištvu. V osnovi lahko trdimo, da v Južni Ameriki primanjkuje primerno izobražene delovne sile, managerjev in tehnologov.

Gradnja hidroelektrarne za oskrbo industrijskih obratov

Rafinerija nafte (Venezuela)

Hitrejši industrijski razvoj držav Latinske Amerike se je pričel v 80. letih 20. stoletja.

Brazilija sodi danes med 10 gospodarsko najhitreje razvijajočih se držav sveta

Med gospodarsko najbolj razvite države Latinske Amerike sodijo poleg Brazilije še Argentina, Čile, Mehika in Venezuela.

TURIZEM

